

bestaaet i den almindelige Forberedelseseramen ved Universitetet eller at have bestaaet i Afgangsprøven ved en saadan Bondehoiffkole, Realskole eller anden Skole, som af „Indenrigsministeriet“ — ikke Underviisningsministeriet — erkjendes for at meddele den nødvendige Forberedelse, eller paa anden Maade at have erhvervet sig denne Forberedelse og at have bevist dette paa en for Ministeriet tilfredsstillende Maade.“ Jeg vil spørge, om man kan give en videre Udgang, uden at man vil gjøre den saa vid, at Folk, som aldeles Intet have der at gjøre, kunne besætte Auditoriet og hindre de virkelige Tilhørere i at komme til.

Indenrigsministeren: Jeg skal besvare en Forespørgsel af den ærede Rigsdagsmand for Holbøks Amts 2den Valgkreds (Esfherning) med Hensyn til Hjælpen af Gave eller Laan til Draining i England derhen, at Hjælpen med Laan er skeet paa saadanne Vilkaar, at der er skænket Millioner til Laantagerne. Jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand veed, som god Regnemester, at enten man faaer en Gave i Renter eller i Capital, saa er det ligesuldt en Gave og lige byrdefuld for dem, der give en saadan. Naar han talte om, at man ikke skulde see hen til Norge, fordi Agerbruget der paa en særegen Maade trængte til Dpmuntring, saa mener jeg, at vi skulde see hen til, hvor vigtig Landboindustrien er for os, og det tør jeg nok sige, at den endnu bestandig er vigtigere for os end for Norge. Hvad der er talt om Fæsterne i denne Sag, forekommer mig at være uden Anledning trukket herhen; thi, som den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen) selv indrømmede, den, der i sin og Kones Levetid har Gavn af sit forbedrede Landbrug, kan paa ingen Maade siges at være uden Interesse deri. Det er bitterligt, at der er ingen Mænd, som behøve saa megen Kundskab i Landbrug og som anvende saa meget paa Landbruget, som Forpagterne af Hovedgaardene for et Tidsrum af 9, 10 à 11 Aar, og disse have dog langt fra en saa varig Interesse i deres Landbrug, som Fæsterne.

Sæde: Den ærede Minister rettede for en Vebredelse imod Rigsdagsmanden for Hol-

bøks Amts 2den Valgkreds (Esfherning). Hans Ord vare omtrent disse: at den ærede Rigsdagsmand modsatte sig denne Læreanstalt for at vise, at han derved modsatte sig Læreanstalter, som udbredte nyttige Kundskaber; men denne Vebredelse maa ligesuldt ramme os andre Medlemmer af Mindretallet, som den ærede Rigsdagsmand. Jeg troer ogsaa, at Ministeren selv har besvaret sig og vist, hvor ugrundet denne Bessyldning er. Han omtalte Frequentfen og meente, at man ikke kunde vente, at de større Godseiere vilde besøge Landbohoiffskolen, fordi de ikke selv dreve deres Eiendomme. Men, hvem er det da, som skal besøge denne Landbohoiffkole? Han nævnte dem, der have større Avlsbrug og, saavidt jeg forstod det, meente han Forpagtere; men, naar vi see hen til Forpagterne, hvoraf de Fleste af os kjende en stor Deel, paa hvilken Maade lære da disse Landvæsenet? De lære det praktiff hos en Forpagter, og dernæst tage de en Forvaltertjeneste. Men nu vil jeg spørge Enhver, som kjender Noget til de praktiffse Forhold, om den, der søger en Forvalter, i mindste Maade vil bekymre sig om, om han har theoretiffse Kundskaber. Nei, det, vi spørge om, er, om han har praktiff Dygtighed, om han har Ufortrodenhed ved sit Arbeide, om han kjender ethvert praktiff Haandgreb, og om han er sund og stærk, saaledes at han kan udholde det strenge Arbeide. Jeg spørger ham derimod ikke, om han har lært Chemi, Botanik og Zoologi eller lignende Ting. Jeg troer, at Enhver, som kjender Forholdene vil see, at den, der skal tjene for sit Brød, ikke kan søge hen til denne Hoiffkole; thi han vil have Vanskelighed ved at skaffe sig de Midler, der behøves for at opholde sig der. Fra disse Forvaltere udgaaer Forpagterstanden; thi naar en Forvalter har tjent nogle Aar som saadan, saa lykkes det ham maaffee paa en eller anden Maade at komme i Bei. Men hvor bliver saa den Rest tilbage, som skal søge til Landbohoiffskolen; det bliver kun en meget ringe Part, og jeg troer derfor ogsaa, at den Vebredelse er aldeles ubesøiet, at vi sætte os imod Kundskabs Udbredelse, naar vi sætte os imod denne Læreanstalts Dpretelse; thi den bliver kun oprettet for en meget ringe Deel af Befolkningen, og kun oprettet for dem, om